

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 21 stycznia 2021 r.

sprawy **Z. J.**

skazanego z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 6 sierpnia 2019 r., sygn. akt VI Ka (...)

zmieniającego w części, a w pozostałym zakresie utrzymującego w mocy
wyrok Sądu Rejonowego w N.

z dnia 24 października 2018 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego Z. J. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 października 2018 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w N. uznał oskarżonego Z. J. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., polegającego na tym, że w okresie od dnia 25 maja 2010 r. do dnia 11 czerwca 2010 r w N., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, udzielił pomocy do zbycia rzeczy uzyskanej za pomocą czynu zabronionego tj. przywłaszczenia, w postaci samochodu marki O. o nr. rej. (...) o wartości 8000 zł poprzez przechowywanie pojazdu na terenie zamieszkiwanej przez niego posesji, a następnie nawiązanie kontaktu z jego

nabywcą i fizyczne przekazanie samochodu nabywcy, za co, na podstawie art. 291 §1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przyjmując wysokości jednej stawki na kwotę 20 zł.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego oraz oskarżyciela posiłkowego Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2019 r., sygn. akt VI Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustalił, iż oskarżony Z. J. w okresie od dnia 25 maja 2010 r. do dnia 10 czerwca 2010 r. w N., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, udzielił pomocy E. J. do przywłaszczenia samochodu marki O. o nr. rej. (...) o wartości nie mniejszej niż 11.200 złotych stanowiącego własność zmarłego w dniu 25 maja 2010 r. J. W. poprzez przechowywanie pojazdu na terenie zamieszkiwanej przez siebie posesji, a następnie nawiązanie kontaktu z nabywcą pojazdu i fizyczne przekazanie samochodu temu nabywcy i czyn ten zakwalifikował z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co skazał go i wymierzył mu w miejsce orzeczonej kary grzywny karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby dwóch lat. Nadto, Sąd II instancji orzekł od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego J. W. nawiązkę w kwocie 2.000 zł, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wskazanego powyżej wyroku Sądu Okręgowego w W. wywiódł obrońca skazanego, który zaskarżył orzeczenie w całości i zarzucił obrazę art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. i art. 14 § 1 k.p.k. poprzez skazanie oskarżonego Z. J. za to, że w okresie od 25 maja 2010 r. do dnia 10 czerwca 2010 r. w N. działając w wykonaniu powziętego „zamiaru udzielił pomocy E. K. do przywłaszczenia samochodu osobowego” gdy tymczasem sprawcza postać współdziałania przestępnego, zarzucanego oskarżonemu Z. J. w akcie oskarżenia miała polegać „na pomocy w zbyciu rzeczy pochodzącej z czynu przestępczego tj. przywłaszczenia”, co bezsprzecznie oznacza przekroczenie granic skargi oskarżyciela wobec braku tzw. tożsamości czynu opisanego w wyroku Sądu II instancji oraz zarzucanego oskarżonemu Z. J. w akcie oskarżenia, a w konsekwencji prowadzi do braku skargi uprawnionego oskarżyciela w zakresie nowego (innego) zdarzenia historycznego tak w zakresie zamiaru jaki czasu przed/po przewłaszczeniem.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w W. wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem na posiedzeniu bez udziału stron, wyznaczonym w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Nie sposób uznać za słuszną argumentację autora kasacji i zaaprobować jego przekonania o zaistnieniu na gruncie niniejszej sprawy bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. Brak jest w szczególności akceptacji dla stanowiska skarżącego, że Sąd odwoławczy skazując oskarżonego Z. J. za czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., polegający na „udzieleniu pomocy E. K. do przywłaszczenia samochodu osobowego marki O.” w miejsce przypisanego mu przez Sąd I instancji i zarzuconego aktem oskarżenia „udzielenia pomocy do zbycia rzeczy uzyskanej za pomocą czynu zabronionego, tj. przywłaszczenia ww. pojazdu” dopuścił się przekroczenia skargi oskarżyciela publicznego wobec braku tzw. tożsamości czynu pomiędzy czynem ustalonym i przypisanym zaskarżonym wyrokiem a czynem zarzuconym oskarżonemu w akcie oskarżenia.

W kontekście zarzutu kasacji zasadnicze znaczenie ma bez wątpienia kwestia tożsamości czynu zarzuconego do ostatecznie przypisanego przez Sąd orzekający w aspekcie zasady skargowości wyrażonej w art. 14 § 1 k.p.k. Przy czym istotnym jest podkreślić, że zgodnie z zasadą skargowości ramy postępowania jurysdykcyjnego są określone przez zdarzenie historyczne opisane w akcie oskarżenia, a nie przez poszczególne elementy tego opisu. Zatem, zasada skargowości nie ogranicza sądu w ustaleniach wszystkich cech faktycznych tego zdarzenia oraz w zakresie oceny prawnej rozpoznawanego czynu. W konsekwencji, sąd nie jest związany ani szczegółowym opisem czynu zawartym w zarzucie aktu oskarżenia, ani kwalifikacją prawną nadaną temu czynowi przez oskarżyciela (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2012 r., II KK 9/12).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego niezmiennie przyjmuje się, że granice oskarżenia zostają utrzymane, gdy czyn przypisany oskarżonemu w wyroku, mimo zmienionej kwalifikacji prawnej, dotyczy tego samego "zdarzenia faktycznego" (historycznego), które stanowiło podstawę zarzutu określonego w akcie oskarżenia. Ramy zaś tożsamości "zdarzenia historycznego" wyznaczają przede wszystkim następujące elementy składowe tego zdarzenia: identyczność przedmiotu zamachu, ten sam krąg podmiotów biorących udział w zdarzeniu - przede wszystkim pokrzywdzonych, a także tożsamość określenia jego czasu i miejsca (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2018 r., IV KK 237/18, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1994 r., II KRN 173/94, nie publikowany). Przy czym, nawet dokonanie przez Sąd orzekający pewnych modyfikacji w zakresie ustalenia czasu, miejsca, strony podmiotowej i przedmiotowej czynu, ustaleń co do zachowania i sposobu działania sprawcy, czy ustalenia innego skutku czynu nie stanowi wyjścia poza ramy oskarżenia, o ile w realiach dowodowych konkretnej sprawy oczywistym było, że sąd dokonywał oceny tego samego zachowania oskarżonego, które stanowiło przedmiot oskarżenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2012 r., II KK 9/12).

W niniejszej sprawie, wbrew sugestiom skarżącego, granice tożsamości czynu zarzucanego i ostatecznie przypisanego wyrokiem Sądu II instancji, zmieniającym orzeczenie Sądu I instancji, zostały zachowane. Czyn, za który Z. J. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w W. opisuje to samo zachowanie, które zostało zarzucone przez oskarżyciela publicznego. Zachowane zostały nie tylko granice czasowe i miejsce popełnienia przestępstwa, ale i identyczność podmiotów zaangażowanych w jego popełnienie, przedmiot zamachu oraz sposób działania sprawcy. Sąd ad quem w pełni zaaprobował poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne w sprawie, nie dokonał w tym zakresie żadnych zmian ani uzupełnień, odmiennie natomiast ocenił kluczowy dla prawidłowej kwalifikacji czynu moment przywłaszczenia pojazdu przez E. J. Słusznie uznał, że chwilą tą był moment zawarcia przez wyżej wymienioną z nabywcą P. B. umowy kupna-sprzedaży samochodu O. o nr. Rej, (...) Dopiero w tym momencie zadysponowała pojazdem jak właściciel, uzurpując sobie prawo do rozstrzygnięcia w przedmiocie dalszego jego prawa własności. Dopiero w momencie sprzedaży pojazd uzyskał

status rzeczy pochodzącej z czynu zabronionego. Wszelkie czynności podjęte uprzednio przez Z. J., nakierowane na przechowywanie pojazdu na terenie zamieszkiwanej przez siebie posesji, następnie nawiązanie kontaktu z nabywcą pojazdu i fizyczne jego przekazanie nabywcy nie mogły zatem stanowić pomocnictwa do przestępstwa paserstwa, lecz pomocnictwo do przestępstwa przywłaszczenia. Nie budzi zatem wątpliwości, że nowa kwalifikacja prawna przypisanego czynu pozostawała w historycznych granicach zarzuconego w akcie oskarżenia zachowania.

W konsekwencji powyższych rozważań, Sąd Najwyższy ocenił zarzut skarżącego za bezzasadny w stopniu oczywistym i orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia. Ponadto uznał, że sytuacja materialna skazanego nie uzasadnia zwolnienia go od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, stąd też obciążył Z. J. tymi kosztami.